

TEHNISKĀ SPECIFIKĀCIJA

Tautas tērpu iegāde Vestienas pagasta sieviešu vokālajam ansamblim „Fantāzija”

Darba uzdevums līguma izpildē:

1. Līguma izpildītājs veic mēru noņemšanu katra kolektīva dalībniekam. Katrs tērpu komplekts ir jāizgatavo atbilstoši kolektīva dalībnieku individuālajiem izmēriem;
2. Apavu modeļi, tērpu krāsas, materiāli, modeļi, piegriezumi un izšuvumi jānosaka.
3. Piegāde, uzmērīšana (mēru noņemšana) un pielaišana bez papildus samaksas tiek veikta, izbraucot pie klienta un iepriekš (vismaz nedēļu) telefoniski vienojoties par laiku;

Nr.	Tautas tērpu apģērbi	Mērvienība	Skaits	Prasības
1. Komplekts sieviešu vokālajam ansamblim „Fantāzija”				
1.	Stilizēta linu kleita	gb.	12	Rakstaina linu garā kleita līdz potītēm. Kakls ar saktas aizdari. Balto darbu izšuvumi apkaklei un piedurknēm. Piedurknes garas. (Pielikums Nr.9).
2.	Galvas auts	gb.	12	Divdaļīgs balta linu auduma galvas auts, atbilstoši P.Blaua publicētajām ziņām: Arheoloģija un Etnogrāfija, XXIII laid. 127.-131.lpp. (pielikums Nr. 10) Maliņa apdarināta ar knipelētu mežģīni, platums 1,5 cm.
3.	Austa josta	gb.	12	Rakstainas jostas (rakstainā audene). Baltā pamatā sarkans raksts 3 m garas un līdz 5cm platas. (Pielikums Nr. 4.)
4.	Snātene	gb.	12	Balts linu audums. Skujainais trinītis vai puļainais audums. Snāteņu platums var būt no 75 cm. Garums 200 – 220 cm. Knipelētas mežģīnes var būt arī rūpnieciski gatavotas, ja atbilst materiāls (balts lins), baltas linu ceļu apaudas ar bārkstīm.
5.	Sieviešu kurpes	pāris	12	Melnas ādas sieviešu kurpes. Slēgta tipa ar vienu siksnīņu un sprādzes aizdari sānos. 3,5 cm augsts. Plats papēdis. Iekšpuses apdare – gaiša āda.

Tehniskā specifikācijā iekļauti tautas tērpa elementi, kas raksturīgi MNF teritorijai.

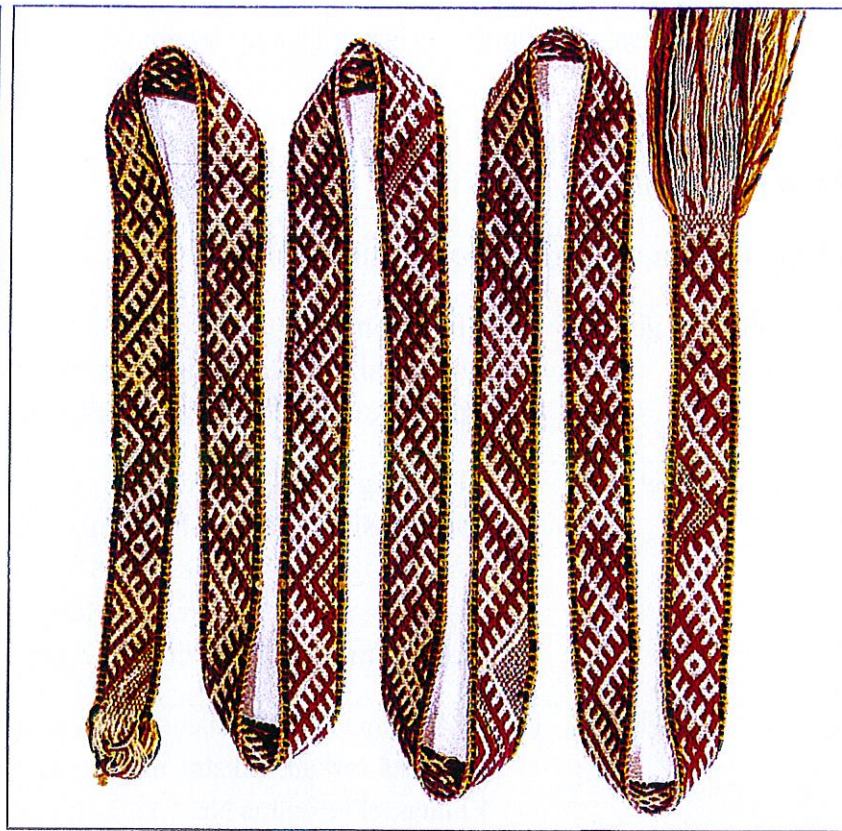
Saskaņots:

A. Karlsons
LNKC tautastērpu nozares padomes
tautastērpu konsultante A.Karlsons

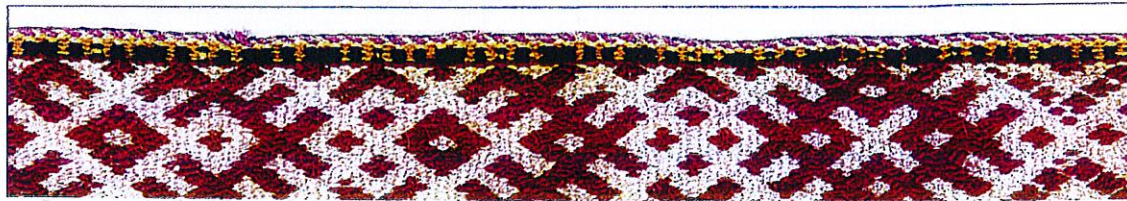
Josta

AUSTRUMVIDZEMES NOVADS

215

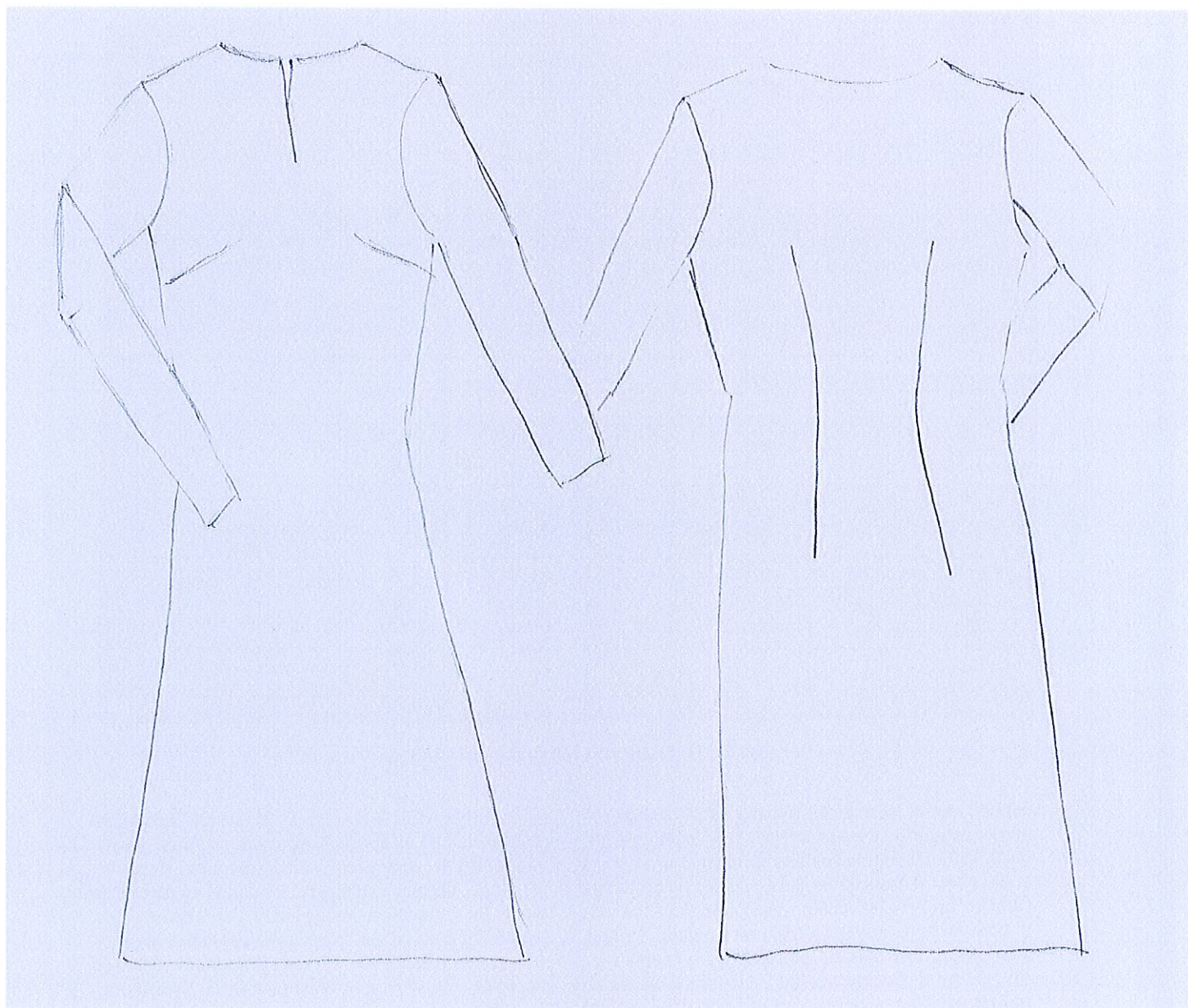

510, 511 Josta, Jumarda, 19. gs. v. Italskuma audēne
ar maigaj rāksiem. Vītā: 295 x 4 cm. CIVVA 373.

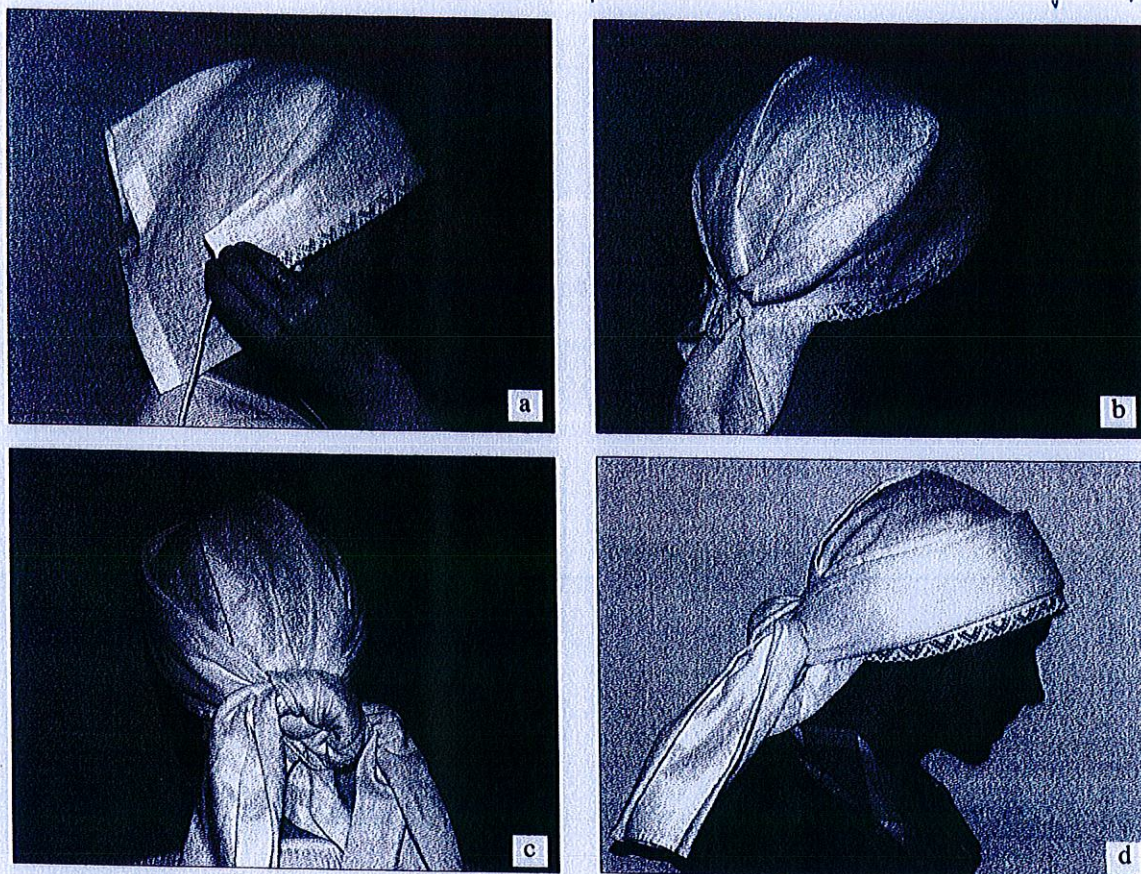

Stilizēta lina kleita

Galvas auts

2. att. 18. gs. sieviešu galvassegas rekonstrukcija

cepure, varētu liecināt, ka auduma gabals galvai apņemts pieguļoši. Pieminētā platā vīle varētu arī norādīt, ka tā izmantota auklīņas ievēršanai un cepures aizmugures daļas sakrokošanai. Tomēr, tā kā autors šādu piekrokojumu nemin, domājams, ka šāda vīle ir tikai auduma malas apstrāde pret iršanu. Turklāt, vērīgi lasot P. Blaua sniegto aprakstu – “cepure [...] bij garena [...] audekla gabaliņš”, noprotams, ka runa ir par taisnu auduma gabalu, kurš nav sakrokots noteiktā formā. Gar pieri audumam piešūtās “knipeles” atbilst arī vēlāk (19. gs. pirmajā pusē un vidū) izplatītajai tradīcijai latviešu tautas apģērba rotājumam izmantot knipelētās mežģīnes.

Pārpierim minētie izmēri – platums $\frac{1}{2}$ olekts (ap 20–24 cm²⁴) un garums līdz 2 olektis (ap 80–96 cm) – ievērojami atšķiras no to priekšmetu izmēriem, kurus ar *pārpiera* nosaukumu pazīstam līdz šim zināmajā 19. gs. latviešu etnogrāfiskajā materiālā Latgalē (piemēram, pārpieri: CVVM 14 035, Varakļāni, 19. gs. vidus, 6×37 cm; CVVM 14 034, Varakļāni, 19. gs. vidus, 6,5×47 cm).²⁵ K. Mīlenbaha vārdnīcā, atsaucoties uz G. F. Stendera 1789. gadā un K. K. Ulmana 1872. gadā izdotajām vārdnīcām,²⁶ teikts, ka “pārpierē” ir ap pieri apsietis lakats (auts) sievietēm.²⁷ Tātad ievērojami lielāks auduma gabals par līdzšinējā etnogrāfiskajā materiālā zināmajiem Latgales pār-

pieriem, bet visai atbilstošs P. Blaua raksturotajam priekšmetam. Lai aprakstā minētais auduma gabals varētu saukties “pārpieris”, tātad – pār pieri sienams, iespējams, tas ticis vairākas reizes gareniski pārlocīts. Sienot šādi salocītu auduma gabalu virs “cepures” jeb “mices”²⁸ (2. att.: d), ar “pārpiera” mezglu tiek nosegtas tās pakauša daļa (2. att.: c), kas tādējādi nav redzama un, iespējams, tādēļ nav tikusi pieminēta. Domājams, ka līdzīga galvassega (cepure – auts) redzama arī J. K. Broces zīmētajā Vidzemes kāzu skatā (3. att., priekšplānā noliekusies sieviete ar bērnu un aiz galda sēdošā sieviete blakus līgavai ar aizklāto seju). Iegūtais senais sievas galvassegas veids apģērba attīstības kopainā varētu būt starpposms starp galvas autu un cepuri.

Krāsaina auduma cepures ar kažokādas (aitādas) apmali redzamas gan J. K. Broces zīmējumos 18. gs. (piemēram, kāzu skatā; 3. att.), gan arī zināmas muzejos savāktajā etnogrāfiskajā materiālā (19. gs. tās nereti darinātas bez aitādas apmales). Tradīcija valkāt tās virs līnu auduma galvassegas 19. gs. pārveidojās tādējādi, ka sāka darināt vadmalas cepures ar līnu auduma oderi un knipelētas mežģīnes rotājumu gar malu. Tāda cepure no Ērgļu apvidus glabājas arī Latvijas Nacionālā vēstures muzeja (LNVm) fondos, un to datē ar 19. gs. vidu (4. att.).²⁹ P. Blaua aprakstā